

L.P. 143		KARTA GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKU			
1. OBIEKT SPICHLERZ BANKU POLSKIEGO			5. MIEJSCOWOŚĆ NOWY DWÓR MAZOWIECKI		6. ADRES
2. DATA POWSTANIA 1832-1844	3. AUTOR Jan Jakub Gay	4. MATERIAŁ Cegła, kamień	7. KOD POCZTOWY 05-100		8. NR EW. DZIAŁKI 3
17. FOTOGRAFIE 			9. GMINA NOWY DWÓR MAZOWIECKI		
			10. POWIAT NOWODWORSKI		
			11. WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE		
			12. OBECNA FUNKCJA BRAK		
			13. WŁASNOŚĆ PRYWATNA		
			14. LOKALIZACJA ARCHEOLOGICZNA Nr obszaru AZP Nr stanowiska na obszarze AZP		
			15. INFORMACJE O OCHRONIE Nr i data wpisu do rejestru zabytków 1063/66, 03.04.1957 Zapis w planie zagospodarowania przestrzennego _____ .		
16. RODZAJE ZAGROŻEŃ Brak konserwacji, popadnięcie w ruinę.					

Widok elewacji południowej i północnej.

18. OPIS Monumentalna budowla murowana z cegły, na kamiennej podmurówce, pierwotnie dwuskrzydłowa czterdziestopięcioosiowa z wydatnym siedmioosiowym ryzalitem środkowym. Do dnia dzisiejszego zachowany ryzalit ze wschodnim skrzydłem. Elewacje czterokondygnacyjne, boniowane, z rzędami otworów okiennych, kwadratowych w drugiej kondygnacji i prostokątnych zamkniętych półokrągło w trzeciej i czwartej. W ryzalicie boniowana brama na przestrzał z bogato zdobionym portalem z panopliami w przyłęczach. Elewacja od strony rzeki posiada boniowaną bramę w ryzalicie oraz mniejszą, w połowie wysokości skrzydła wschodniego, obie z zejściami do rzeki. Parter sklepiony kolebkowo ze strzelnicami artyleryjskimi oraz karabinowymi pełnił funkcję obronną. Układ komunikacyjny w trzech ciągach, jednym głównym i dwoma bocznymi powtórzony na wszystkich kondygnacjach. Piętra budynku przeznaczone były na hale magazynowe. Bogaty detal architektoniczny: kamienna okładzina schodów, gzyms na konsolkach wieńczący portal ryzalitu, gzyms wieńczący trzecią kondygnację opatrzone w rzygacze w postaci masek (maszkaronów), boniowania, pseudomachikuły wieńczące ryzalit, zdobione uchwyty cumownicze.

19. STAN ZACHOWANIA

Zły. Obiekt popada w ruinę, zachowane mury obwodowe, sklepienie pierwszej kondygnacji, pęknięcia murów, odspojone tynki, ubytki w detalu architektonicznym, brak zabezpieczenia przed szkodliwym działaniem czynników atmosferycznych, wewnątrz budynku rosną drzewa,

20. WNIOSKI KONSERWATORSKIE

Obiekt wymaga kompleksowego remontu zachowanej substancji zabytkowej wraz z jej adaptacją na nowe cele.

21. UWAGI N: 52 26'0.15" E: 20 40'48.91"

Wybudowany na polecenie Mikołaja I jako główny magazyn zboża Banku Polskiego. Architektem był pochodzący spod Sochaczewa Jan Jakub Gay, architekt wykształcony w Anglii, Niemczech, Holandii i Francji. W dowód uznania za ukończenie budowli otrzymał od Mikołaja I brylantowy pierścień, a jego dzieło znalazło się w XIX-wiecznych europejskich podręcznikach architektury.

W międzywojniu spichlerz był siedzibą Komendy Portu Wojennego Modlin, a potem Centralnej i Głównej Składnicy Marynarki Wojennej. W czasie bombardowania 1939 spłonęły drewniane wnętrza. Po wojnie władze komunistyczne podjęły się rozbiórki Spichlerza na cegłę, którą wstrzymał prof. Jan Zachwatowicz, naczelný architekt odbudowujący Warszawę.

22. DODATKOWE FOTOGRAFIE / IKONOGRAFIA

Fotografia archiwalna z przedstawieniem bramy w ryzalicie (archiwum WUOZ w Warszawie)

